

TOIMINTAKERTOMUS

2023

APTEEKKIEN ELÄKEKASSA

Sisältö

Tiivistelmä tunnusluvuista	3
Hallituksen puheenjohtajan tervehdys	4
Etuudet, toimintapiiri ja hallinto	6
Henkilöstö ja asiantuntijat	7
Riskienhallinta	7
Toimintaympäristö	8
Eläkkeet	10
Vakavaraisuus	13
Sijoitustoiminta	14
Eläkekassan sijoitukset	15
Tulevaisuuden näkymät	17
Tilinpäätöskäsitteitä	18
Tase	19
Tuloslaskelma	20
Tuloslaskelman liitetiedot	21
Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet	22
Tilintarkastuskertomus	24
Vertailulukuja	26

APTEEKKIEN ELÄKEKASSA

Kalevankatu 13, 00100 Helsinki

Yhteystiedot

Eläkevakuutukset

Sirpa Moilanen, eläkepäällikkö 31.8.2023 asti

Marja Koponen, eläkehallintopäällikkö 09 6126 2721

Eläke- ja kuntoutusasiantuntijat

Eläke- ja kuntoutusasiat sekä ennakkoneuvonta ja -laskelmat

Myrna Degerlund 09 6126 2741

Anniina Hämäläinen 09 6126 2725

Satu Konttila 09 6126 2718

Minna Riihikanto 09 6126 2716

Vakuutusasiantuntijat

TyEL- ja YEL-vakuutukset sekä vakuutusmaksut

Seija Ekström 09 6126 2742

Satu Konttila 09 6126 2718

Työhyvinvointitoiminta

Hanna Pratsch, työhyvinvointi- ja HR-päällikkö 09 6126 2728

Työkykykoordinaattori 050 3137 226

Hallinto- ja talousasiat

Hannu Hokka, toimitusjohtaja 09 6126 2711

Tommi Mäkelä, sijoituspäällikkö 09 6126 2713

Kimmo Joutsu, talouspäällikkö 09 6126 2715

Maija Huutonen, talousassistentti 09 6126 2754

Virpi Kannas, controller 09 6126 2731

Susanna Kuhta, laskenta-asiantuntija 09 6126 2714

Pieta Vilhu, hallintoassistentti 09 6126 2719

Kiinteistöasiat

Antti Jäntti, kiinteistösijoituspäällikkö 09 6126 2732

Kirsti Mansikkamäki, isännöitsijä 09 6126 2733

Asuntojen vuokraus 09 6126 2733

Tiivistelmä tunnusluvuihin

	2023	2022
Vakuutusmaksutulo/Maksutulo, 1000 €	76 529	74 273
Maksetut eläkkeet ja muut korvaukset, 1000 € ¹⁾	86 435	80 309
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin, 1000 €	42 081	-37 874
Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle, %	5,9	-5,0
Liikevaihto, 1000 €	96 459	73 122
Kokonaishoitokulut, 1000 €	4 063	3 812
Kokonaishoitokulut % liikevaihdosta	4,2	5,2
Hoitokulut ilman työkyvyn ylläpitotoiminnan hoitokuluja ja lakisääteisiä maksuja % TyEL-palkkasummasta ja YEL-työtulosta	1,0	0,9
Kokonaistulos, 1000 €	9 335	-48 051
Vastuuvelka/Eläkevastuu, 1000 €	624 843	618 203
Vakavaraisuuspääoma, 1000 € ²⁾	185 576	181 552
Vakavaraisuuspääoma suhteessa vakavaraisuusrajaan	1,7	1,8
Eläkevarat, 1000 € ³⁾	758 868	730 077
% vastuvelasta/eläkevastuusta ³⁾	132,4	133,1
Tuloksen käyttö kannatusmaksujen alentamiseen (%) TyEL-palkkasummasta	2,2	1,6
TyEL-palkkasumma, 1000 €	247 356	236 756
YEL-työtulosumma, 1000 € (Eläkekassat)	66 063	70 058
TyEL-vakuutuksia	649	643
TyEL-vakuutettuja	7 375	7 239
YEL-vakuutuksia	694	682
Eläkkeensaajia	5 047	5 064

- 1) Vastaa tuloslaskelman erää maksetut korvaukset.
- 2) Laskettuna kunakin ajankohtana voimassa olleiden säädösten mukaisesti (vastaava periaate koskee myös muita vakavaraisuustunnuslukuja).
- 3) STM asetuksen (1336/2002) 13 §:n 11 kohdan mukainen vastuuvelka/eläkevastuu + vakavaraisuuspääoma.

Apteekkien Eläkekassa on perustettu vuonna 1864. Vuosi 2023 on eläkekassan 160. toimintavuosi. Apteekkien Eläkekassa vastaa Suomen yksityisapteekkien eläkevakuuttamisesta. Eläkekassa hoitaa sekä työntekijän eläkelain (TyEL) että yrittäjän eläkelain (YEL) mukaista vakuutustoimintaa.

Virallinen tasekirja on nähtävissä toimistossamme: Kalevankatu 13, 00100 Helsinki.

Vuoden 2023 tulos vastasi työeläkeyhtiöiden keskimääräistä tuottoa. Haluan kiittää Apteekkien Eläkekassan toimitusjohtajaa, henkilökuntaa ja hallitusta pitkäjänteisestä työskentelystä ja kiitettävän intensiivisestä ammatillisesta sitoutumisesta.

Hallituksen puheenjohtajan tervehdys

Apteekkien Eläkekassan 160. toimintavuoden vaikuttivat inflaatiokehitys ja korkojen nousu. Energiamarkkinoiden häiriöt olivat aikaisempaa lievempiä. Sodan jatkuminen Ukrainassa altistaa jatkossakin Euroopan erilaisille markkinahäiriöille.

Keväällä 2023 eläkekassan sääntöjä muutettiin uuden lain säädöksen mukaisiksi. Samalla kassankokous päätti muun muassa toimintapiirin laajentamisesta koskien jatkossa myös lääkkeiden vähittäiskauppaan kiinteästi liittyvää toimintaa harjoittavia työnantajia.

Yrittäjän eläkelain muutoksien tullessa voimaan 2023 alusta on eläkelaitoksilla velvollisuus tarkistaa työtulot kolmen vuoden välein. Uudistuksella velvoitetaan eläkelaitoksia tarkistamaan vakuutettujen varautumisesta riittävään eläketurvaan. Apteekkien eläkekassan vakuutetuille on tarkistuksen perusteella tehty joitakin työtulojen muutoksia ylöspäin.

Työkykykoordinaattorin neuvontapalvelu on jatkunut toimintavuonna. Työhyvinvointia apteekkeihin kiertue toteutettiin kuudella paikkakunnalla ja järjestettiin *Käytännön keinoja työkyvyn edistämiseen*-webinaarisarja tukemaan työpaikkojen osaamista työkykyriskien tunnistamiseen ja käsittelyyn. Vuoden aikana pidettiin myös muun muassa kolme *Työhyvinvointikorttikoulutusta*.

Suhteellisen suuret ja nopeahkotkin korkomuu-
tokset olivat toimintavuodelle ominaisia. Osakemarkkinoilla erityisesti teknologiayhtiöiden positiivinen kehitys vahvisti tuottoja. Pohjois-Amerikan osakkeet tuottivat 22 % ja eurooppalaiset 16 %. Kehittyvien maiden osakkeissa tuotot olivat alhaisempia. Korkosijoituksissa high yield yrityslainat ja kehittyvien maiden lainat ylsivät hyviin tuottoihin.

Kohonneet kustannukset ja korkotaso heikensivät kiinteistötuottoja. Suomen toteutuneiden kiinteistökauppojen määrä oli huomattavasti edellistä vuotta alhaisempi (-64 %). Eläkekassan kiinteistö-sijoitukset tuottivat kuitenkin toimialan keskimääräistä suoritusta paremmin. Uutena eläkekassan investointina 2023 valmistui Vantaalle Solar Foods Oy:n pääkonttori tuotantotiloihin.

Koko sijoitusvuoden tulos oli 5,9 %, mikä vastasi eläkevakuutusyhtiöiden tuoton keskiarvoa. Parhaiten tuottivat osakesijoitukset (8,9 %) sekä lainasäämiset (7,3 %). Apteekkien Eläkekassan sijoitusten kokonaisarvo oli vuoden lopussa 746,7 (2022 vuonna 718,2) miljoonaa euroa vakavaraisuuspääoman ollessa yhteensä 185,6 (182) miljoonaa. Vakavaraisuusaste laski 132,4 (133,1) prosenttiin sen ollessa eläkevakuutusyhtiöillä 124,8 (125,3). Vakavaraisuuspääoma mahdollisti edelleen kannattajaosakkaiden maksuhyvitykset, jotka olivat 1,35 % palkoista työeläkeyhtiöiden antaman keskimääräisen hyvityksen ollessa 0,6 %.

Lakisääteisiä eläkkeitä ja muita korvauksia maksettiin 118,8 (108,3) miljoonaa euroa vakuutusmaksutulon ollessa 76,5 (74,3) miljoonaa euroa. Vuoden 2023 aikana eläkepäättöksiä annettiin 602 (639). Eläkkeensaajien määrä oli 5047, mikä oli 17 vähemmän edelliseen vuoteen verrattuna. Uusissa alkaneissa eläkkeissä keski-ikä oli 64,9 vuotta (64).

Vuoden 2023 tulos vastasi työeläkeyhtiöiden keskimääräistä tuottoa. Haluan kiittää Apteekkien Eläkekassan toimitusjohtajaa, henkilökuntaa ja hallitusta pitkäjänteisestä työskentelystä ja kiitettävän intensiivisestä ammatillisesta sitoutumisesta.

Tommi Saarelainen

Toimintakertomus 2023

ETUUDET JA TOIMINTAPIIRI

Apteekkien Eläkekassa (jäljempänä eläkekassa) hoitaa Suomen yksityisapteekkien työntekijän eläkelain (TyEL) ja yrittäjän eläkelain (YEL) mukaista eläketurvaa.

Eläkekassan toiminta on jaettu kahteen osastoon: Työntekijän eläkelain mukaista peruseläketurvaa hoitavaan B-osastoon, johon kuuluvat kaikki osakkaiden palveluksessa olevat työntekijät, joiden työsuhde on TyEL:n alainen sekä yrittäjän peruseläketurvaa hoitavaan C-osastoon, johon kuuluvat apteekkarit ja heidän apteekkityössänsä avustavat perheenjäsenensä.

Osakkaat

Ennen sääntömuutoksen voimaantuloa eläkekassan osakkaina olivat Suomen Apteekkariliiton jäseninä olevat yksityisapteekkien apteekkarit, Suomen Apteekkariliitto ja Suomen Farmasialiitto. Lisäksi osakkaina on eräitä apteekkitoimintaan läheisesti liittyviä yrityksiä. Osakkaita oli toimintavuoden päättyessä 649 (643 vuonna 2022).

Eläkekassan osakkaita ovat 31.12.2023 voimaan tulleen sääntömuutoksen mukaan lääkkeiden vähittäiskauppaa ja lääkehuoltoa harjoittavat työnantajat sekä lääkkeiden vähittäiskauppaan ja lääkehuoltoon kiinteästi liittyvät työnantajat, Suomen Apteekkariliitto ja Suomen Farmasialiitto SFL ry, sekä liittojen enemmistöomisteiset lääkealalle palveluita tarjoavat työnantajat, joiden toiminta tukee lääkkeiden vähittäiskaupan ja lääkehuollon toimintaa, ja jotka lisäksi muodostavat alan liittojen ja koko alan kanssa toiminnallisen ja taloudellisen kokonaisuuden. Eläkekassan osakkaina on työnantajia, joiden toiminta tukee lääkkeiden vähittäiskauppaa ja lääkehuoltoa.

Toimintapiiriin kuuluvien lukumäärä

	31.12.2023	31.12.2022	Muutos
B-osasto	7375	7239	+ 136
C-osasto	694	682	+12

Kassankokous

Varsinainen kassankokous pidettiin 26.4.2023. Kokouksessa käsiteltiin eläkekassan sääntöjen 20 §:n mukaiset asiat. Lisäksi käsiteltiin sääntöjen muuttamista.

Kokoukseen osallistui viisi osakasta ja neljä eläkekassan jäsentä. Valtakirjoilla oli lisäksi edustettuina 394 jäsentä. Kokouksen puheenjohtajana toimi apteekkineuvos Klaus Holttinen.

HALLINTO

Hallitus

Eläkekassan hallituksen puheenjohtajana on toiminut apteekkari Tommi Saarelainen. Varapuheenjohtajana on toiminut Market Access and Governmental Affairs Head Riitta Uusi-Esko (26.4.2023 asti) ja työmarkkinajohtaja Minna Hälikkä (26.4.2023 alkaen). Sääntömuutoksen seurauksena sekä C-osaston että B-osaston edustajilla on 31.12.2023 alkaen yksi ryhmäkohtainen varajäsen. Hallituksella oli toimintavuoden aikana yhdeksän kokousta. Hallituksen kokoonpano on varsinaisesta kassankokouksesta lähtien ollut seuraavan sivun taulukon mukainen (suluissa toimikauden päättymisvuosi).

Työvaliokunta

Hallituksen työvaliokunnan jäseninä toimivat hallituksen puheenjohtaja, varapuheenjohtaja, eläkekassan toimitusjohtaja, sijoituspäällikkö ja talouspäällikkö. Lisäksi paikalla oli johtoryhmän jäseniä riippuen kokouksissa käsiteltävistä asioista. Työvaliokunnan tehtävänä on toimia valmistelu- ja päätöselimenä hallituksen valtuuttamissa asioissa sekä hoitaa eläkekassan sijoitustoimintaa hallituksen määrittelemän strategian mukaisesti. Työvaliokunta piti seminaaripäivän 15.8.2023.

Tilintarkastajat

Kassankokous valitsi eläkekassan vuoden 2023 tilejä ja hallintoa tarkastamaan Tilintarkastusyhteisö PricewaterhouseCoopers Oy:n, jossa vastuullisena tilintarkastajana toimii KHT Martin Grandell. Tilintarkastusyhteisön toimiessa tilintarkastajana ei varatilintarkastajaa nimetä.

Apteekkien eläkekassan hallitus

C-osaston jäsenten ja kassan kannattajaosakkaiden edustajat

VARSINAISET JÄSENET

Apteekkari

Tommi Saarelainen (2025)

Imatra

Apteekkari

Anna Schoultz (2026)

Evitskog

Apteekkari

Risto Holma (2024)

Espoo

VARAJÄSENET

Toimitusjohtaja

Merja Hirvonen (2025, 31.12.2023 asti)

Rajamäki

Apteekkari

Maarit Tarvainen (2026, 31.12.2023 asti)

Rauma

Apteekkari

Tiina Heikkilä ((2024), 2026)

Kauniainen

B-osaston jäsenten edustajat

VARSINAISET JÄSENET

Työmarkkinajohtaja

Minna Hälikkä (2025)

Espoo

Farmaseutti

Katja Tanskanen (2026)

Ylämylly

Farmaseutti

Soili Rikkonen (2024)

Lempäälä

VARAJÄSENET

Puheenjohtaja

Maija Pirttijärvi (2025, 31.12.2023 asti)

Rovaniemi

Sairaala-apteekkari

Paula Haapakoski (2026)

Ylivieska

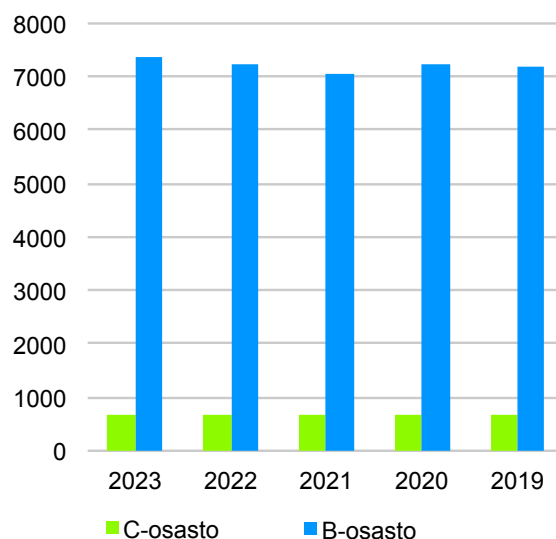
Proviisori

Antti Kataja (2024, 31.12.2023 asti)

Kirkkonummi

JÄSENPIIRI

Lukumäärä 31.12.

HENKILÖSTÖ JA ASIAANTUNTIJAT

Henkilöstö

Eläkekassan toimitusjohtajana on toiminut KTM Hannu Hokka ja toimitusjohtajan varahenkilönä on toiminut eläkepäällikkö Sirpa Moilanen (31.8.2023 asti) ja eläkehallintopäällikkö Marja Koponen (1.9.2023 alkaen). Vuonna 2023 eläkekassan palveluksessa oli keskimäärin 16,7 (16,7) henkilöä.

Asiantuntijat

Eläkekassan vakuutusmatemaatikkona on toiminut Lauri Ojala, SHV, Porasto Oy:stä. Asiantuntijalääkärinä on toiminut LL, työterveyshuollon erikoislääkäri Otso Ervasti.

RISKIENHALLINTA

Riskienhallinta on keskeinen osa eläkekassan toimintaa. Sen tavoitteena on varmistaa, etteivät eläkekassan toimintaan tai toimintaympäristöön liittyvät riskit toteutuessaan aiheuta olennaisia taloudellisia tappioita, vaarana eläkekassan toiminnan jatkuvuutta tai eläkekassaan kohdistuvaa luottamusta.

Hallituksen ja toimitusjohtajan vastuulla olevan riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa eläkekassan strategisten ja operatiivisten tavoitteiden toteutuminen, toimintojen tehokkuus ja laatu sekä riskienhallinnan kattavuus. Keskeistä on turvata vakuutettujen,

eläkkeensaajien ja osakkaiden oikeudet kaikissa tilanteissa. Eläkekassan hallitus huolehtii eläkekassan hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä ja siten myös riskienhallinnan organisoinnista.

Riskienhallinnan periaatteet

Riskienhallinnan ja riskien valinnan periaatteina kassassa ovat:

1. riskinotto on yhteneväinen strategisten ja operatiivisten linjausten kanssa
2. riskinotto ei vaaranna kassan toimintaa tai talouden vakautta
3. määritettyjä riskirajoja noudatetaan
4. riskien vaikutukset kyetään tunnistamaan
5. kassan riskienhallinta on mahdollisimman ennakoivaa ja aktiivista

Sisäinen valvonta

Eläkesäätiö- ja eläkekassalain mukaan eläkekassalla on oltava laitoksen toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävä sisäinen valvonta, joka kattaa laitoksen kirjanpidon, hallinnon, sijoitustoiminnan ja muut keskeiset toiminnot. Sisäiseen valvontaan kuuluu myös asianmukaisen raportoinnin varmistaminen eläkelaitoksen kaikilla organisaatioasoilla. Sisäisen valvonnan asiakirja käsitellään eläkekassan hallituksessa vuosittain vähintään kaksi kertaa. Voimassa oleva sisäisen valvonnan asiakirja on päivitetty viimeksi 24.1.2024.

Compliance -toiminto

Eläkesäätiö- ja eläkekassalain mukaan eläkekassan sisäiseen valvontaan kuuluu säännösten noudattamista valvova toiminto eli compliance-toiminto. Eläkekassan hallitus teki 23.8.2023 päätöksen compliance -toiminnon järjestämisestä. Päätöksen mukaan compliance -toiminto jaetaan sekä ulkoiseen että sisäiseen compliance -toimintoon. Ulkoisesta compliance -toiminnosta vastaa AA Jenni Laininen (Laininen Law Oy) ja sisäisestä compliance -toiminnosta vastaa eläkehallintopäällikkö Marja Koponen. Myös compliancen toimintaperiaatteet vahvistettiin hallituksessa.

Riskienhallintatoiminto ja riski- ja vakavaraisuusarvio

Eläkesäätiö- ja eläkekassalain mukaan eläkekassalla on oltava toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävä riskienhallintajärjestelmä. Riskienhallintatoiminto on ulkoistettu Porasto Oy:lle. Poraston kanssa tehty sopimus kattaa varojen ja

vastuiden hallinnan, sijoitukset, maksuvalmiuden, keskittymäriskin hallinnan ja operatiivisten riskien hallinnan sekä on riippumaton riskiä ottavista toiminnoista. Riskienhallintatoiminnon periaatteet vahvistetaan vuosittain hallituksessa. Eläkekassalla on laadittu myös hallituksen vuosittain päivittämä riski- ja vakavaraisuusarvio ORSA (Own Risk and Solvency Assessment). ORSA:ssa on analysoitu kokoavasti kaikki keskeiset toimintaan vaikuttavat riskit.

Sijoitustoiminnan järjestäminen ja sijoitussuunnitelma

Eläkesäätiö- ja eläkekassalain mukaan eläkevarat on sijoitettava tuottavasti ja turvaavasti sekä maksuvalmius varmistuen. Lain mukaan eläkekassan hallituksen on laadittava sijoitussuunnitelma. Sijoitustoiminnan riskinottoa ohjaa hallituksen vuosittain vahvistama sijoitussuunnitelma, missä on määritelty sijoitustoimintaan liittyvät riskit kuten esimerkiksi sijoitusvaltuudet. Sijoitustoiminnan riskienhallinta on systemaattista ja jatkuvaa.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Toimintavuonna 2023 eläkevakuuttajien toimintaympäristöön vaikuttivat inflaatiokehitys ja nousivat korot. Geopoliittinen epävarmuus jatkui Venäjän Ukraina-hyökkäyssodan pitkittyessä, mutta energiakriisi alkoi jo osoittaa rauhoittumisen merkkejä. Koronapandemialla alkoi olla vähenevä käytännön merkitys, koska uusimmat variantit osoittautuivat suhteellisen vaarattomiksi. Kassan henkilöstö on soveltanut työn hybridimallia, eli työtä on tehty joustavasti sekä toimistolla että etätyössä.

Eläkejärjestelmä

Eläkesäätiö- ja eläkekassalain voimaan tulo 1.1.2022 edellytti eläkelaitoksia muuttamaan sääntöjään uuden lain mukaisiksi kahden vuoden kuluessa lain voimaantulosta. Kassankokous päätti kevään 2023 kokouksessaan sääntöjen muuttamisesta vastaamaan muuttunutta lainsäädäntöä ja Finanssivalvonta vahvisti 31.5.2023 säännöt voimaan 31.12.2023 alkaen. Säännöissä muutettiin muun muassa eläkekassan toimintapiiriä, hallituksen toimikautta, hallituksen varajäsenten lukumäärää ja poistettiin tarpeettomana säännökset vararahastosta.

Eläkekassan toimintapiiri muutettiin siten, että jatkossa toimintapiiriin voivat kuulua lääkkeiden vähittäiskauppaan kiinteästi liittyvää toimintaa

harjoittavat työnantajat. Lisäksi hallituksen varajäsenten lukumäärä väheni kahteen ja varajäsenet muuttuivat ryhmäkohtaisiksi.

Eläkekassassa otettiin käyttöön yrittäjän eläkelain mukaisten vakuutuksien hoitamiseen tarkoitettu uusi YEL-järjestelmä joulukuussa 2023. Järjestelmän kehitysprojekti jatkuu vielä vuonna 2024, mutta YEL-vakuuttamisen asiat hoidetaan jo kokonaan uuden järjestelmän avulla.

Yrittäjän eläkelain muutokset tulivat voimaan vuoden 2023 alusta. Suurimpana muutoksena on eläkelaitoksien velvollisuus tarkistaa työtulot kolmen vuoden välein. Työtulojen tarkistus alkoi alle 15 000 euron työtuloista vuonna 2023 ja vuonna 2024 on vuorossa alle 25 000 euron työtulot ja vuonna 2025 tarkistetaan kaikki yli 25 000 euron työtulot. Sen jälkeen YEL-vakuutettujen työtulot tarkistetaan joka kolmas vuosi. Eläkekassa on tarkistuksien vuoksi tarvittaessa lähestynyt YEL-vakuutettuja asiassa kirjeitse. Eläkekassan vakuuteuille on tähän mennessä tarkistuksen perusteella tehty joitakin työtulojen muutoksia ylöspäin.

Työeläkejärjestelmässä on pyritty jatkuvasti parantamaan järjestelmän reagointikykyä kriisitilanteissa. Järjestelmän riskinkantokyvyn vahvistamiseen liittyvä 1.6.2022 voimaan tullut laki laskee matalilla vakavaraisuusasteilla täydennyskertoimen arvoa ja mahdollistaa heikossa taloudellisessa tilanteessa negatiivisen täydennyskertoimen. Muutos vähentää sijoitussuhdanteiden myötäsyklisyyttä ja nostaa eläkelaitosten riskinkantokykyä. Vuodesta 2023 alkaen täydennyskertoimen arvo on vahvistettu kuukausittain.

Sijoitustoiminnan merkitys työeläkkeiden rahoittamisessa on jatkuvasti kasvanut. Sijoitusten tuoton parantamisella voidaan turvata eläkejärjestelmän rahoituksen kestävyttä ja samalla parantaa sen toimivuutta. Telan neuvottelukunnissa käynnistettiin vuoden aikana sijoitustuottojen kasvattamiseen tärkeitä selvityksiä, jotka ovat osa hallitusohjelman mukaista eläkeuudistuksen valmistelua.

Sosiaali- ja terveysministeriö on asettanut eläkesäätiöiden ja eläkekassojen toiminnan ulkoistaminen –työryhmän toimikaudeksi 9.3.2023 – 31.12.2023, työryhmän toimikautta päätettiin jatkaa ajalle 1.1.2024 – 1.9.2024. Työryhmän tehtävänä on ollut 31.12.2023 päättyvällä toimikaudella selvittää lakisääteistä eläkevakuutustoimintaa harjoittavien eläkesäätiöiden ja eläkekassojen toimintojen

ulkoistamiseen liittyviä oikeudellisia kysymyksiä ja työryhmän tehtävää on täsmennetty kaudelle 2024.

Työryhmän tehtävänä on selvittää;

-mitä toimintoja lakisääteistä eläkevakuutusta harjoittavat eläkesäätiöt ja eläkekassat ovat ulkoistaneet ja miten ulkoistaminen on käytännössä toteutettu

-päättää niistä ulkoistetuista toiminnoista, joiden osalta arvioidaan, onko kyseessä julkinen hallintotehtävä

-selvittää vaihtoehtoisia malleja järjestää valikoitujen julkisten hallintotehtävien ulkoistaminen joko lain nojalla tai vaihtoehtoisesti säätämällä julkisten hallintotehtävien ulkoistamisesta lailla siten, että eläkesäätiöiden ja eläkekassojen eläkevakuutustoiminta järjestettäisiin nykytilasta poikkeavalla tavalla

-arvioida eläkesäätiöiden ja eläkekassojen eläkevakuutustoiminnan toimintojen ulkoistamisen tarkoituksenmukaisuutta koko eläkejärjestelmän kannalta

-valmistella hallituksen esityksen muotoon kirjoitettu työryhmän mietintö valikoitujen julkisten hallintotehtävien ulkoistamisesta työryhmän valitseman mallin pohjalta, jos työryhmä esittää muutoksia voimassa olevaan lainsäädäntöön.

Työryhmässä on edustajat mm. myös Eläkesäätiöyhdistyksestä sekä asiantuntijajäsen Porasto Oy:stä.

Työkykyä ja työhyvinvointia edistävä toiminta

Työhyvinvointitoiminnan tavoitteena on antaa tietoa työkyvyttömyysriskeistä ja tukea käytännön osamista työkyvyttömyysriskien ennaltaehkäisemisessä ja hallinnassa. Apteekkiala on perinteisesti edistänyt kattavalla yhteistyöllä työkykyä ylläpitävää ja työhyvinvointia lisäävää toimintaa. Apteekkialan Työhyvinvointiryhmässä ovat eläkekassan lisäksi mukana Suomen Apteekkariliitto, Suomen Farmasialiitto, Palvelualojen ammattiliitto PAM, Apteekkien Työnantajaliitto ja Työturvallisuuskeskus. Ryhmän vetovastuu on eläkekassalla.

Toimintavuonna työkykykoordinaattorin neuvontapalvelu on jatkunut. Palvelu tarjoaa varhaisen vaiheen ohjausta ja tukea apteekkien työntekijöille sekä työnantajille työkykyä uhkaavissa tilanteissa, jolloin työstä selviytyminen on koetuksella. Keväällä 2023 toteutettiin Työhyvinvointia apteekkeihin kiertue kaudella paikkakunnalla, aiheina työkyvyn varhainen tuki ja kuormituksen hallinta. Yhteistyössä Apteekkialan Työhyvinvointiryhmän kanssa kehitettiin Tavoitekeskustelumalli, jonka tavoitteena on kannustaa esihenkilöt käymään kehityskeskustelut. Syksyllä järjestimme Käytännön keinoja työkyvyn edistämiseen- webinaari-

sarjan tukemaan työpaikkojen osaamista, miten tunnistaa erilaiset kuormituksen aiheuttamat työkykyriskit ja antaa keinoja niiden puheeksi ottamiseen. Webinaareista tehtiin tallenteet. Vuoden aikana järjestettiin kolme Työhyvinvointikorttikoulutusta.

Syksyllä yhteistyö Helsingin yliopiston kanssa jatkui, kun järjestettiin neljäs koulutuspäivä työhyvinvoinnin johtamisesta osana yliopiston proviisorin koulutusohjelmaa. Keväällä 2023 järjestettiin Åbo Academiassa vastaava koulutuspäivä ja yhteistyö molempien yliopistojen kanssa jatkuu.

Panostusta työkykyä ja työhyvinvointia edistävään toimintaan on jatkettu. Viestintää ja eläkekassan näkyvyyttä yhdessä Työhyvinvointiryhmän kanssa on pyritty lisäämään. Työhyvinvointiasiat olivat esillä myös eläkekassan näyttelyosastoilla Apteekkari 2023 -tapahtumassa ja Farmasian Päivillä sekä eläkekassan puheenvuorossa Apteekkien työnantajaliiton henkilöstöjohton päivillä.

ELÄKKEET

Vuonna 2023 eläkekassa maksoi lakisääteisiä eläkekeitä ja muita korvauksia yhteensä 118,8 (108,3) miljoonaa euroa, joka oli 9,6 (4,5) prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna. Eläkepäätoiksi annettiin vuoden 2023 aikana yhteensä 602 (639). Eläkehakemuksia hylättiin 31 (34) kappaletta. Työkyvyttömyyseläkkeiden hylkäys prosentti oli 16,3 (16,7).

Eläkkeensaajia oli toimintavuoden päättyessä 5 047 (5 064). Eläkkeensaajista 92,7 (92,9) prosenttia oli naisia. Keski-ikä uusissa alkaneissa eläkkeissä oli 64,9 (64,0) vuotta.

Annettujen eläkepäätoiksi lukumäärien kasvu tasaantui vuonna 2023. Työeläkeindeksin ja palkkakertoimen välinen ero ei vuodenvaihteessa ollut merkittävä, eikä tämän vuoksi edellisvuodenvaihteen kaltaista lisäystä vanhuuseläkehakemuksien lukumäärässä enää ollut.

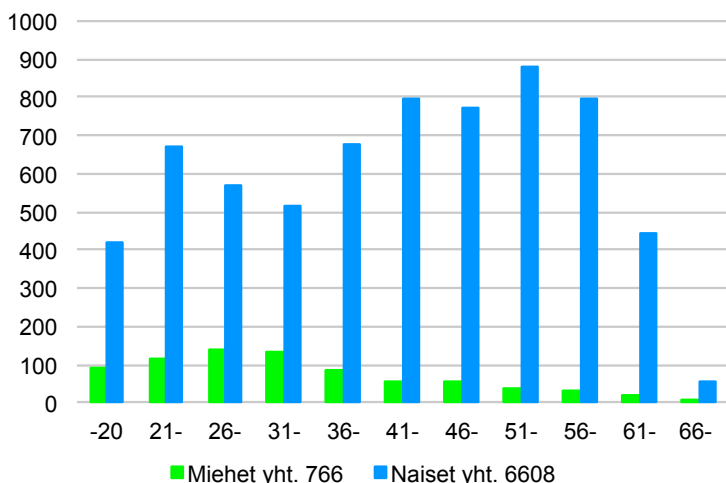
Eläkevastuut

B-osaston eli TyEL -perusturvan vastuu oli 608,9 (601,2) miljoonaa euroa. TEL-lisäturvan vastuu oli 15,9 (17,0) miljoonaa euroa. Yhteensä B-osaston vastuu oli 624,8 (618,2) miljoonaa euroa, josta lisävuokutusvastuun muodossa olevaa puskuria oli 51,6 (69,7) miljoonaa euroa. Osaketuottosidonnaisista lisävuokutusvastuuta (OLV), joka vuonna 2022 oli -11,6 miljoonaa euroa, kasvoi 11,5 miljoonaa euroa ja näin ollen OLV:n vuoden 2023 lopun arvo oli -151 tuhatta euroa. Vastuovelka 624,8 miljoonaa euroa on katettu kokonaisuudessaan. Omaisuuden käypä arvo on 746,7 (718,2) miljoonaa euroa.

YEL:n mukaisen C-osaston vastuovelka oli 14,9 (0,0) tuhatta euroa. C-osastoon vastuuta muodostuu vain, jos kassalla on vakuutusmaksusaatavia.

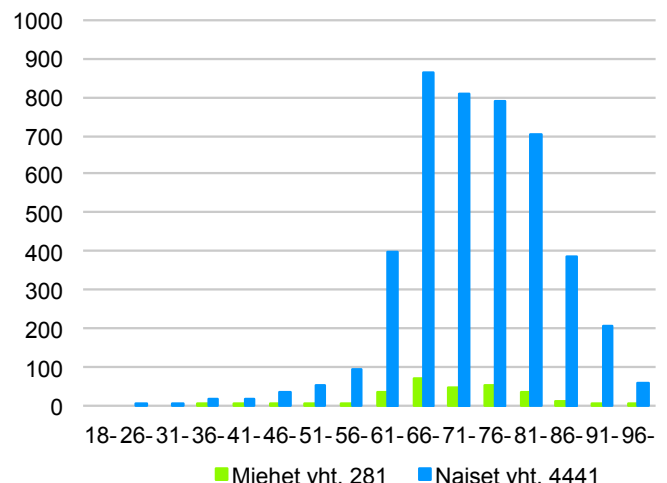
JATKUVAT TYÖSUHTEET IKÄRYHMITÄIN

Lukumäärä 31.12.2023, yhteensä 7374.

ELÄKEKANNAN IKÄJAKAUMA (TyEL + YEL)

Lukumäärä 31.12.2023. Ei sisällä perhe-eläkkeitä.

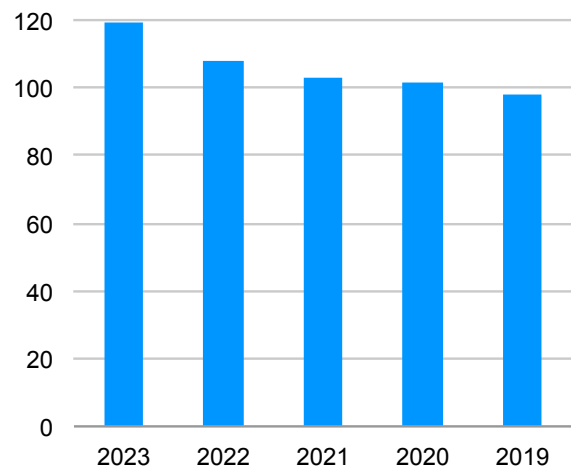

ELÄKKEET JA KORVAUKSET

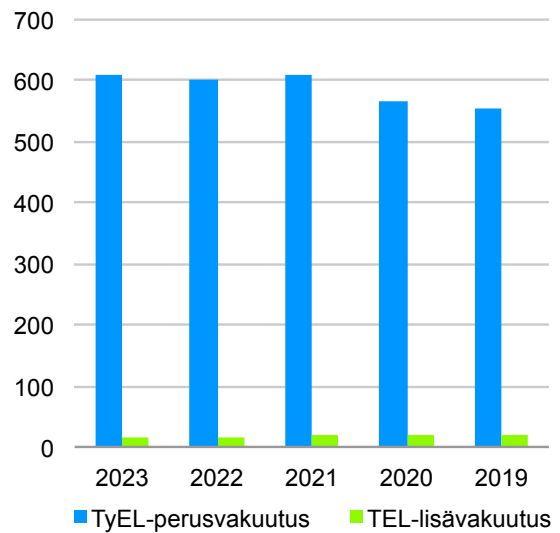
Myönnetyt (kpl)	2023	2022
Lakisääteiset eläkkeet		
TyEL:n mukaiset (B-osasto)		
Peruseläkkeet		
Vanhuuseläkkeet	74	122
Työkyvyttömyyseläkkeet	45	36
Kuntoutusrahat ja -avustukset	23	7
Perhe-eläkkeet	21	18
Osittaiset varhennetut vanhuuseläkkeet	33	81
Lisäeläkkeet (TEL)		
Vanhuuseläkkeet	54	92
Työkyvyttömyyseläkkeet	14	13
Perhe-eläkkeet	2	1
YEL:n mukaiset (C-osasto)		
Peruseläkkeet		
Vanhuuseläkkeet	33	54
Työkyvyttömyyseläkkeet	1	3
Perhe-eläkkeet	5	2
Osittaiset varhennetut vanhuuseläkkeet	8	13
Muut lakisääteiset korvaukset		
Hautausavustukset	46	38

*kuntoutusrahassa ja -avustuksissa on mukana myös kuntoutuskorotus = luku yhteensä

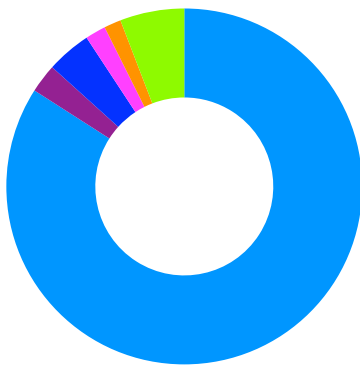
MAKSETUT ELÄKKEET 2023-2019 Milj. €

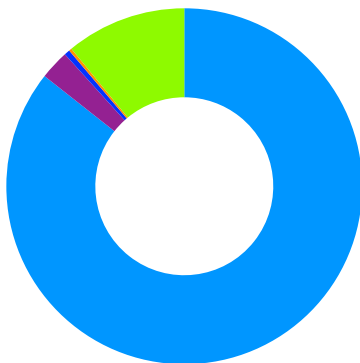
ELÄKEVASTUU Milj. €

ELÄKKEENSAAJAT ELÄKELAJEITTAIN (TYEL) 31.12.2023

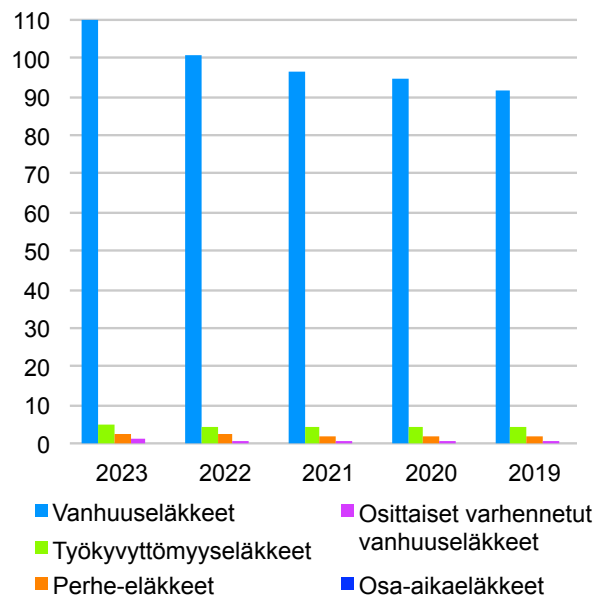

(YEL) 31.12.2023

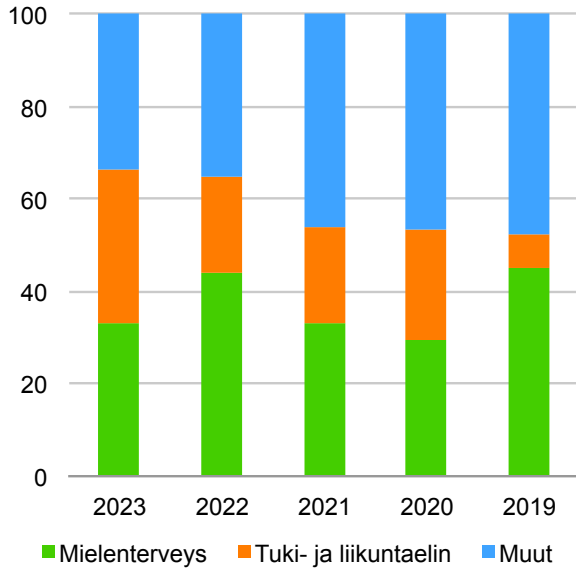

■ Vanhuuseläke ■ OVE ■ Työkyvyttömyys
■ Osatyökyvyttömyys ■ Kuntoutus ■ Perhe

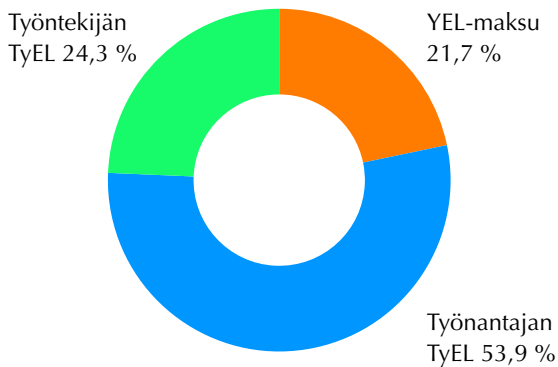
MAKSETUT PERUSELÄKKEET (TYEL + YEL) Milj. €

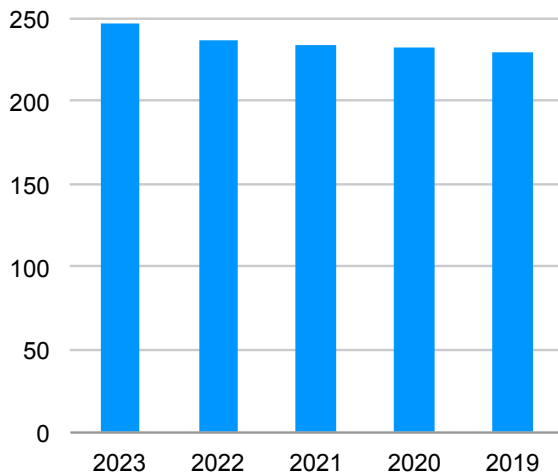
MYÖNNETYT TYÖKYVYTTÖMYYSELÄKKEET DIAGNOOSIN MUKAAN (%)

VAKUUTUSMAKSUTULO 2023 yhteensä 76,5 milj. €

PALKKASUMMAT 2023-2019 Milj. €

Vakuutusmaksut

B-osaston eli TyEL:n vakuutusmaksutulo oli 59,9 (57,6) miljoonaa euroa ja C-osaston eli YEL:n maksutulo oli 16,6 (16,7) miljoonaa euroa.

B-osaston palkkasumma oli 247,4 (236,8) miljoonaa euroa, jossa oli nousua edelliseen vuoteen 4,5 prosenttia.

Eläkekassan eläkejärjestelmältä saama vastuunjakokorvaus vuonna 2023 oli TyEL:n osalta 16,7 (15,7) ja YEL:n osalta 14,5 (11,0) miljoonaa euroa.

Maksutaso

Vuosien 2023 ja 2022 maksuprosentit olivat eläkekassassa seuraavat:

	2023	2022
B-osaston perusturva yhteensä	24,2%	24,3%
Työnantajan osuus	16,8%	16,8%
Työntekijän osuus	7,4%	7,5%

Alkaneiden työkyvyttömyyseläkkeiden vaikutus vakuutusmaksuun oli 1,09 (1,25) prosenttiyksikköä.

Vuodelle 2023 vahvistettu valtakunnallinen TyEL-maksutaso oli yrityksissä ilman hyvityksiä ja tilapäistä alennusta 25,30 prosenttia palkoista. Työnantajan maksu yhtiössä oli 17,4 prosenttia. Työntekijän TyEL-maksu oli alle 53-vuotiailta ja yli 62-vuotiailta 7,15 (7,15) prosenttia ja 53–62-vuotiailta 8,65 (8,65) prosenttia.

Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa vuosittain YEL:n mukaisen vakuutusmaksuprosentin. Vuonna 2023 se oli 24,1 (24,1) prosenttia alle 53-vuotiailta ja 53–62-vuotiailta 25,6 (25,6) prosenttia sekä yli 62-vuotiailta 24,1 % (25,6 %).

Keskimääräinen yhtiöiden antama hyvitys oli 0,6 prosenttia. Työeläkevakuutusyhtiöiden tapaan laskettaessa eläkekassan antama hyvitys oli 1,35 (1,55) prosenttia palkoista. Yhteensä eläkekassan antama hyvitys oli 3,4 (3,7) miljoonaa euroa. Keskimääräisen työnantajan palkkasumma vuonna 2023 oli noin 381 000 euroa. Tällöin työnantajan saama hyvitys eläkekassasta oli 5 145 euroa. Vakuutettua kohden hyvitys oli 453 euroa.

Eläkekassan hallitus teki päätöksen olla käyttämättä kertaluonteista alennusta vuonna 2020, joten tulevina vuosina 2024–2025 ei ole myöskään lisää perittävää korotettuna maksuna kuten työeläkevakuutusyhtiöt tekevät.

Hoitokulut

Eläkekassan tuloslaskelman mukaiset hoitokulut, kun ne eivät liity sijoitustoimintaan, ovat ostettuihin IT- ja aktuaaripalveluihin, henkilöstön palkkaukseen ja toimiston muihin menoihin liittyviä kuluja. Sijoitustoimintaan liittyvät hallintokulut otetaan huomioon sijoitustoiminnan kuluina. Eläkekassan B-osaston hoitokulut olivat 3,3 (3,0) miljoonaa euroa. Ne olivat 1,0 (0,94) prosenttia lopullisen palkkasumman ja YEL-työtulosumman yhteismäärästä laskettuna.

VAKAVARAISUUS

Vastuuelan tuottovaatimus

Eläkelaitoksen vastuuelalle on asetettu tuottovaatimus, mikä koostuu kolmesta osasta; rahastokorosta, eläkevastuun täydennyskertoimesta ja osaketuottokertoimen perusteella lasketusta osasta. Rahastokorko on kolme prosenttia. Täydennyskerroin perustuu eläkelaitosten keskimääräiseen vakavaraisuuteen. Mitä korkeampi on vakavaraisuus, sitä korkeampi on tuottovaatimus. Osaketuottokertoimen perusteella määräytyvä tuottovaatimus puolestaan perustuu siihen tuottoon, jonka eläkelaitokset keskimäärin saavat noteerattuihin osakkeisiin tekemistään sijoituksista. Jos osaketuotto on negatiivinen, tuottovaatimus laskee ja jos positiivinen, tuottovaatimus nousee.

Eläketurvakeskuksen määrittelemä eläkevarojen tuotto-oletus on reaalisesti 2,5 % vuodessa vuoteen 2032 asti, jonka jälkeen se on 3,5 % vuodessa (*Sijoitussuunnitelma 2023). Tuotto-oletus

johdetaan eri sijoituskohteiden tuotto-oletuksista ja niiden osuuksista sijoitussalkussa. Seuraaville kahdeksalle vuodelle käytetään matalampaa tuotto-oletusta ennen kaikkea poikkeuksellisen matalan korkotason vuoksi.

Tuottovaatimuksen muodostuminen:

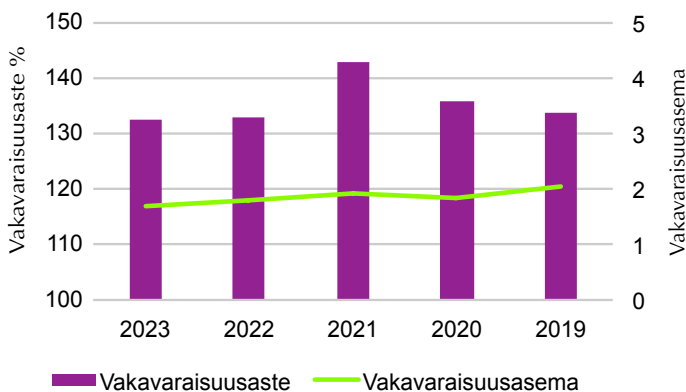
	2023	2022
Rahastokorko	3,00 %	3,00 %
Täydennyskerroin	0,68 %	1,87 %
Osaketuottokerroin	2,34 %	-3,13 %
Yhteensä	6,02 %	1,74 %

Eläkekassan hallitus vahvistaa vuosittain eläkekassan sijoitusallokaation siten, että tuotto-odotus on mahdollisimman korkea hallituksen asettaman riskitason puitteissa. Riskitaso riippuu eläkekassan vakavaraisuudesta. Hyvä sijoitustuotto edellyttää aina hallittua riskinottoa. Tuottotavoite asetetaan taloussuhdanne huomioiden riittävästi vähimmäistavoitteen yläpuolelle eläkekassan kilpailukyvyyn säilyttämiseksi. Tavoitteena on keskimääräistä vakuutusyhtiötä parempi tuotto, jotta vakuutusmaksutaso voidaan pitää keskipitkällä tähtäimellä kilpailijoita alempana. Maksutasoon vaikuttaa merkittävästi myös työkyvyttömyysriski, jonka hallinnassa on apteekki-alalla onnistuttu hyvin.

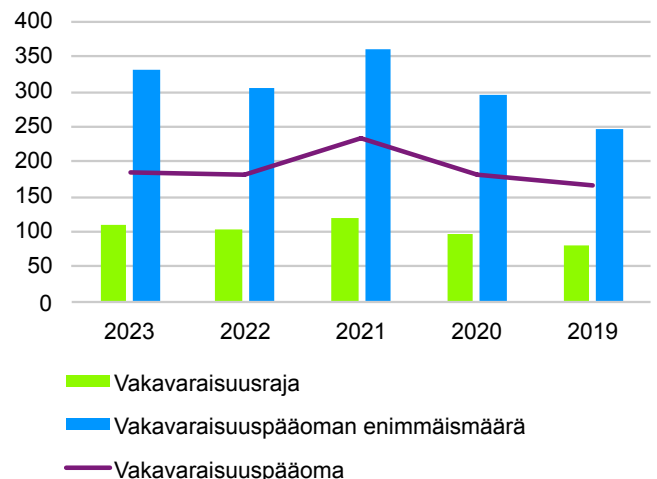
Vakavaraisuusaste

Vakavaraisuusaste vuoden lopussa oli 132,4 (133,1) prosenttia. Vakavaraisuuspääoma oli 1,69 (1,78) kertainen verrattuna riskijakauman edellyttämään vakavaraisuusrajaan. Vakavaraisuuspääoma oli yhteensä 185,6 (181,6) miljoonaa

VAKAVARAISUUSASTE JA -ASEMA
(%)

VAKAVARAISUUSPÄÄOMA JA -RAJAT
(Milj. €)

euroa, josta lisävakuutusvastuuta oli 51,6 (69,7), positiiviset arvostuserot 125,9 (103,8) miljoonaa euroa ja omaa pääomaa 8,1 (8,1) miljoonaa euroa. Lisävakuutusvastuuta on purettu 18,1 (purettu 15,0) miljoonaa euroa. Lisävakuutusvastuu toimii sijoitustoiminnan riskipuskurina siten, että hyvinä vuosina sitä pyritään kasvattamaan ja huonoina vuosina sitä voidaan purkaa sijoitustoiminnan tappioiden peittämiseen. Lisämaksuvelvollisuuteen perustuvaa erää ei ole otettu käyttöön. Vakavaraisuuspääoma kokonaisuutena on tarkoitettu vakuutus- ja sijoitustoiminnan riskien kantamiseen.

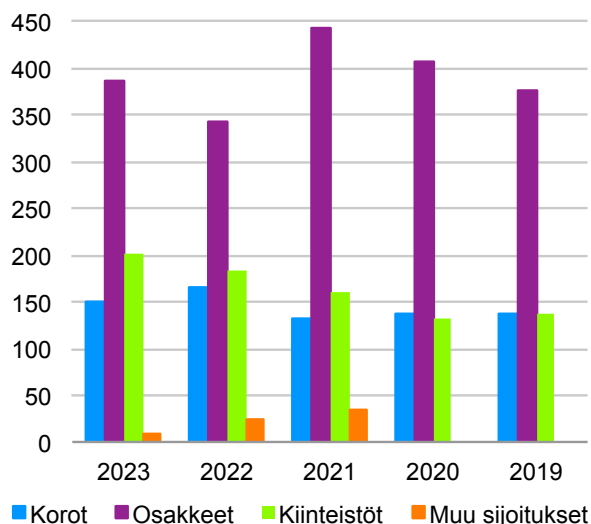
Toisena sijoitustoiminnan puskurina toimii osaketuottosidonnainen lisävakuutusvastuu, mikä puskuroi osittain osaketuottojen vaihtelua ja on sidottu eläkelaitosten keskimääräiseen noteerattujen osakkeiden tuottoon. Vuoden 2018 alussa sen painoa kasvatettiin 15 prosentista 20 prosenttiin. Muutoksen seurauksena osakekurssien vaihtelun vaikutus vastuuelkaan kasvaa.

SIJOITUSTOIMINTA

Vuonna 2023 koettiin korkojen heiluntaa, keskimääräistä parempia osakemarkkinoiden tuottoja, hidastuvaa inflaatiota ja konsensusodotuksiin nähden voimakasta talouskasvua. Esimerkiksi USA:n 10-vuoden valtionlainakorko laski vuoden alimmalle 3,3 %:n tasolle huhtikuussa Silicon Valley Bankin ja Credit Suissen ongelmien seurauksena. Kesän ja syksyn kuluessa kyseinen korko nousi 5 prosenttiin erittäin vahvan USA:n talouskasvun takia. Kolmannella kvartaalilla USA:n annualisoitu talouskasvu oli noin 5 %, mikä on kaksi ja puolikertainen lukema pitkän aikavälin trendikasvuun verrattuna! Vuoden lopussa samainen korko oli laskenut 3,85 prosenttiin, mikä oli seurausta talouskasvun hidastumisesta ja maltillistuvasta inflaatiosta. Kiinalla oli haasteita läpi vuoden muun muassa kiinteistömarkkinalla, talouden eri osa-alueiden velkaantuneisuuden kanssa ja teknologiaan liittyvien kansainvälisten suhteiden kanssa. Kiinassa talouskasvu jäikin odotuksista ja osakemarkkinoiden tuotto oli negatiivinen sekä trendinomaisesti laskeva.

Huolimatta Kiinan taloushuolista ja korkomarkkinan korkeasta volatiliteetista osakkeet tuottivat globaalisti erinomaisesti. Ensimmäisellä vuosipuoliskolla tuottojen takana oli lähes yksinomaan optimismi teknologiayhtiöihin ja tekoälyyn. Vuoden loppua kohti positiivinen tuottokehitys jatkui

SIJOITUKSET KÄYVIN ARVOIN
2023-2019 milj. €

hidastuvan inflaation tukemana. Sijoittajat alkoivat hinnoitella voimakasta ja nopeaa keskuspankkien rahapolitiikan käännettä. Samalla konsensusnäkemys talouden taantumalle pieneni merkittävästi. Pohjois-Amerikan osakkeet tuottivat euromääräisesti yli 22 % ja eurooppalaiset osakkeet yli 16 %. Kehittyvien maiden osakkeet tuottivat vain noin 6 %, koska tuottoa heikensi Kiinan -14 % tuotto. Maailman osakemarkkinoilla sektorikohtaiset tuotot vaihtelivat nollan ja lähes 50 % tuoton välillä. Parhaiten tuottivat informaatioteknologia ja tietoliikennepalvelut. Korkosijoituksista parhaiten tuottivat high yield yrityslainat ja kehittyvien maiden lainat tuoton oltua noin 13 %. Myös euroalueen valtionlainojen tuotto oli pitkästä aikaa hyvä ja positiivinen tuoton oltua lähes 7 %.

Kestävä sijoittaminen ja vastuullisuus

Sijoittajavastuun mukaan eläkelaitoksen, joka hallinnoi edunsaajiensa varoja, on toimittava edunsaajiensa etujen mukaisesti. Kestävässä sijoittamisessa pyritään optimoimaan finanssipääoman käytön lisäksi luonnonvarojen sekä sosiaalisen että henkisen pääoman käyttö sijoittajavastuun veloitteen täyttämiseksi.

Kestävää sijoittamista koskeva lainsäädäntö ja standardit ovat kehittyneet ripeästi. Sijoittajat saavat regulaation avulla kestävyden riskeihin, haittoihin ja edistämiseen liittyvää faktatietoa. Jatkossa EU:n uusi tiedonantoasetus edellyttää sijoituspalveluyrityksiä raportoimaan niistä.

Tietoisuus kestävydestä ja sijoittajainstituutioiden mahdollisuudet edistää vaikuttavuutta ovat parantuneet. Eläkevakuuttajien sijoitusten hiilipitoisuus on vähenemässä ja pitkän aikavälin trendinä on hiilineutraaliteettiä pyrkiminen. Eläkekassan kestävän sijoittamisen strategia tullaan päivittämään vuonna 2024.

Kestävyysriskien hallinta on tärkeä osa riskienhallintaa. Kestävyysriskeillä tarkoitetaan finanssiriskejä, jotka juontavat juurensa ilmastonmuutoksesta, resurssien ehtymisestä, ympäristön pilaantumisesta ja sosiaalista ongelmista.

Vastuullisuus on osa eläkekassan perustehtävää ja kaikkea toimintaa. Eläkekassa julkaisee vuosittain yritysraportin, joka kokoaa yhteen vastuullisuustyön tärkeimmät osa-alueet ja teot eläkevakuuttajan näkökulmasta. Osana raportointia on laadittu koko toimintaa läpileikkaava vastuullisuusohjelma, jolla varmistetaan vastuullisen toiminnan jatkuvuus. Kestävän sijoittamisen huomioiminen kattavasti kaikissa kassan sijoituspäätöksissä on ollut käytäntönä jo vuosia.

ELÄKEKASSAN SIOITUKSET

Eläkekassan sijoitusten käyvin arvoin laskettu nettotuotto oli 5,9 (-5,0) prosenttia. Sijoitusten volatilitteetti eli riski oli pienempi kuin TyEL-laitosten keskiarvo -4,9 prosenttia. Parhaiten tuottivat noteeraamattomat osakkeet ja noteeratut osakkeet. Eri omaisuuslajien tuotot on koottu oheiseen taulukkoon ja sen jälkeiseen tekstiin.

Sijoitustoiminnan tuotto- ja volatilitteettiprosentit 2023–2019

	2023	2022	2021	2020	2019
Tuotto	5,9	-5,0	15,5	5,7	11,4
Volatilitteetti	3,2	5,2	4,7	6,6	2,7

Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin

	Tuotto- % sitoutuneelle pääomalle
Korkosijoitukset yhteensä	4,5
Lainasaamiset	7,3
Joukkovelkakirjalainat	5,1
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset	2,3
Osakesijoitukset yhteensä	8,9
Noteeratut osakkeet	12,0
Pääomasijoitukset	3,1
Noteeraamattomat osakkeet	16,3
Kiinteistösijoitukset yhteensä	2,2
Suorat kiinteistösijoitukset	4,8
Kiinteistösijoitusrahastot ja yhteissijoitukset	0,2
Muut sijoitukset	1,3
Absoluuttisen tuoton sijoitukset	1,3
Hyödykesijoitukset	0,0
Muut sijoitukset	0,0
Sijoitukset yhteensä	6,0
Sijoituslajeille kohdistamattomat tuotot, kulut ja liikekulut	0,1
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin	-5,9

Sijoitustoiminnan nettotuottoerittely ja tulos 1 000 €

	2023	2022
Suorat nettotuotot	14 902	16 778
Lainasaamiset	373	342
Joukkovelkakirjalainat	2 157	2 639
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset	244	4
Osakkeet ja osuudet	4 287	5 636
Kiinteistösijoitukset	7 953	8 154
Muut sijoitukset	413	602
Sijoituslajeille kohdistamattomat tuotot, kulut ja liikekulut ¹⁾	-525	-599
Arvonmuutokset kirjanpidossa ²⁾	5 028	-17 929
Lainasaamiset	0	0
Joukkovelkakirjalainat	2 179	-5 485
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset	0	0
Osakkeet ja osuudet	8 296	-9 654
Kiinteistösijoitukset	-5 447	-2 790
Sijoitustoiminnan nettotuotot kirjanpidossa	19 930	-1 151
Arvostuserojen muutos ³⁾	22 151	-36 723
Joukkovelkakirjalainat	1 894	389
Osakkeet ja osuudet	18 889	-41 709
Kiinteistösijoitukset	1 642	9 765
Muut sijoitukset	-274	-5 168
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin	42 081	-37 874
Vastuuvelan tuottovaatimus	32 746	10 177
Sijoitustoiminnan kirjanpidollinen tulos	-12 816	-11 328
Sijoitustoiminnan tulos käyvin arvoin	9 335	-48 051

- 1) Sisältää sellaiset tuloslaskelman korkoerät, joita ei kirjata sijoitustoiminnan tuottoihin
- 2) Myyntivoitot ja tappiot sekä muut kirjanpidon arvonmuutokset
- 3) Taseen ulkopuoliset arvonmuutokset

Kiinteistöt

Vuosi 2023 oli erittäin vaikea kiinteistömarkkinassa. Korkeat korot ja kustannustason nousu rasittivat kiinteistöjen arvoja. Suomen kiinteistömarkkinassa tehtyjen kiinteistökauppojen määrä jäi erittäin alhaiselle tasolle eli yhteensä noin 2,6 miljardiin euroon, joka on 64 % vähemmän kuin 2022. Kiinteistökauppojen määrä ja ulkomaisten sijoittajien osuus Suomessa tehdyistä kiinteistökaupoista on viimeksi ollut näin alhaisella tasolla vuonna 2013.

Eläkekassan suorat kiinteistösijoitukset ja sijoitukset HYPO-konseptin mukaisiin asuntotontteihin tuottivat 4,8 (2,8) prosenttia vuonna 2023. Asuntojen vuokraustilanne pysyi yhä edelleen hyvänä. Suorien kiinteistösijoitusten tuottoa laskivat vuoden lopussa kiinteistökohteiden arvoihin tehdyt arvonalennukset sekä vuoden aikana käynnissä ollut uudisrakennushanke.

Toimisto- ja liiketilojen käyttöaste säilyi markkinatilanteeseen nähden yhä kohtuullisena, yksi logistis-tuotannollinen kohde oli koko vuoden tyhjänä ja tämän lisäksi myös yksittäisiä toimistotiloja oli tyhjänä.

Sijoitukset kiinteistörahastoihin tuottivat 0,2 (14,4) prosenttia. Rahastojen tuloksia rasittivat erityisesti kohdekohtaisten arvostusten jyrkkä lasku ja kohonneet korkokulut.

Vuonna 2023 valmistui Vantaalle eläkekassan kokonaan omistama Kiinteistö Oy Vantaan Solar, joka toimii Solar Foods Oy:n pääkonttorina ja teollisena tuotantolaitoksena. Solar Foods Oy on maailmanlaajuisesti elintarvikekehityksen terävintä kärkeä ja se valmistaa hiilidioksiidistä sähkökemiallisella prosessilla ihmisravinnoksi soveltuvaa proteiinia.

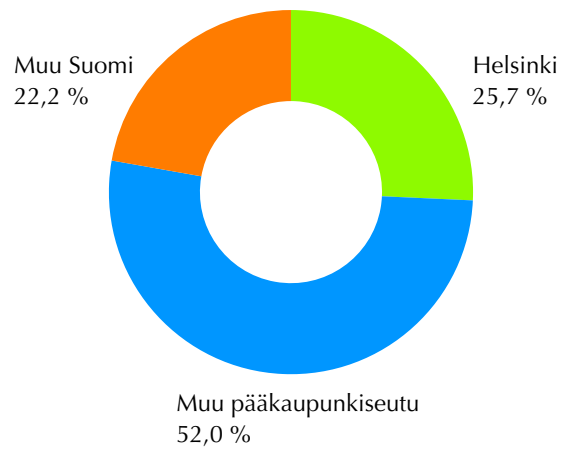
Kiinteistösijoitusten osuus sijoitussalkusta oli vuoden lopussa 27,0 (25,7) prosenttia ja tuotto oli 2,2 (9,3) prosenttia.

Suorien kiinteistösijoitusten osuus kiinteistöallokaatiosta oli 42,2 (42,2) prosenttia ja listaamattomien kiinteistörahastojen 57,8 (57,8) prosenttia. HYPO-konseptin mukaisiin vuokrattaviin asuinkerrostalotontteihin ja samalla periaatteella toimivaan Suomen Osatontti Ky -rahastoihin sekä Suomen Asunnot ja Tontit Ky -rahastoon tehtyjen sijoitusten osuus säilyi yhä merkittävänä eli 19,3 (19,1) prosenttia eläkekassan koko kiinteistöomaisuudesta.

KIINTEISTÖKANTA ALUEITTAIN

31.12.2023

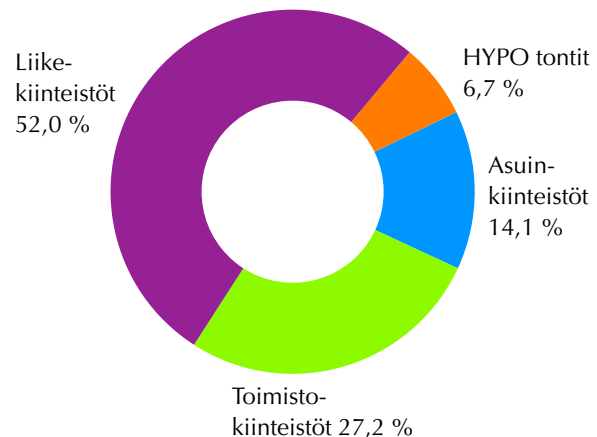
Suorat omistukset yhteensä 84,9 milj. €

KIINTEISTÖKANTA KÄYTTÖTARKOITUKSITTAIN

31.12.2023

Suorat omistukset yhteensä 84,9 milj. €

Lainat

Lainoja oli toimintavuoden päättyessä kahdeksan kappaletta yhteensä 6,9 (13,0) miljoonaa euroa. Lainat ovat muita lainoja mistä osa koostuu yhteistyökumppaneille myönnettyistä pääomalainoista ja osa on myönnetty eläkekassan osaomistamalle kiinteistörahastolle.

Korkosijoitukset

Korkosijoitusten osuus koko sijoitusomaisuudesta oli vuoden lopussa 20,0 (23,2) prosenttia jakaantuen siten, että lainasaamisten osuus oli 0,7 (0,7), joukkovelkakirjalainojen 13,8 (17,3) ja muiden rahoitusmarkkinavälineiden ja talletusten osuus oli 5,5 (5,2) prosenttia. Joukkovelkakirjasijoitusten tuotto oli 5,1 (-1,9), ja lainasaamisten 7,3 (6,7) prosenttia.

Osakesijoitukset

Osakesijoitusten osuus sijoitussalkussa oli vuoden lopussa 52,0 (47,7) prosenttia. Noteerattujen sijoitusten osuus osakesalkusta oli 31,5 (28,7), pääomasijoitusten 18,3 (17,2) ja noteeraamattomien osakkeiden 2,1 (1,8) prosenttia. Noteerattujen osakkeiden tuotto oli 12,0 (-20,8) prosenttia. Pääomasijoitusten tuotto oli 3,1 (7,1) prosenttia. Noteeraamattomien osakesijoitusten tuotto oli 16,3 (-2,9) prosenttia.

Muut sijoitukset

Muihin sijoituksiin on luettu absoluuttisen tuoton rahastosijoitukset ja hyödykesijoitukset. Absoluuttisten sijoitusten osuus sijoitussalkusta oli 1,1 (3,4) prosenttia ja tuotto oli 1,3 (-13,0). Hyödykesijoituksia ei vuoden vaihteessa ollut.

TULEVAISUUDEN NÄKYMÄT

Taloudelliseen toimintaympäristöön kohdistuu riskejä edellisvuosien tapaan. Näkymä tulevaan on osin sumuinen. Lähiaikojen taloudellisen kehityksen ennusteet ovat maltillisia. Sijoitusmarkkinoilla huomio kohdistuu keskuspankkien toimiin inflaation hillitsemisessä. Nollakorkojen aika on toistaiseksi historiaa ja korkotason odotetaan vuoden mittaan vakiintuvan nykytasolle tai jonkin verran alemmaksi. Geopolitiikka luo oman varjonsa rahoitusmarkkinoiden toimintaan, mutta talousennusteiden konsensus maalaa kuitenkin maltillisen kehityksen kuvaa.

Eläkekassa on vahvan vakavaraisuuden omaava eläkevakuuttaja, jonka ennakoiva riskienhallinta ja ammattitaitoinen henkilöstö osaltaan varmistavat vakuutetuille laadukkaan eläketurvan ja hyvät edellytykset toiminnalle ja tuottoisalle kehitykselle myös jatkossa.

Tilikauden päättymisen jälkeen eläkekassan toimintaympäristössä ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Markkinakorot ovat olleet hieman nousussa johtuen ennusteita sitkeämmästä inflaatiosta. Osakekurssit ovat sahanneet vuoden vaihteesta lähtien. Eläkekassan sijoitustoiminnan tuoton ennakoidaan olevan positiivinen vuonna 2024. Suhteellinen vakavaraisuus on pysynyt vahvana verrattuna alan muihin toimijoihin.

Talouskatsaus 2023

TILINPÄÄTÖSKÄSITTEITÄ

Arvostusero on omaisuuden käyvän arvon ja kirjanpitoarvon välinen ero.

Kokonaishoitokulut sisältävät tuloslaskelmalla olevat hoitokulut ja sijoitustoiminnan hoitokulut.

Korvausvastuu on jo sattuneista eläketapauksista tulevaisuudessa maksettavaksi tulevien menojen tilinpäätökseen kirjattu arvio.

Liikevaihto on vakuutusmaksutulo lisättynä sijoitustoiminnan nettotuotolla ja muilla tuotoilla.

Lisävakuutusvastuu on vakavaraisuuspääomaan luettava vastuuelan osa, jolla tasoitetaan sijoitusten arvojen vaihtelujen vaikutuksia.

Osaketuottosidonnainen lisävakuutusvastuu on järjestelmän kollektiivinen puskurirahasto, jolla varaudutaan lisääntyneeseen sijoitusriskiin ja josta sovitun ylärajan ylittävä osa siirretään vanhuuseläkevastuuihin. Osaketuottosidonnaisen lisävakuutusvastuun määrä riippuu osakesijoitusten keskimääräisestä tuotosta.

Sijoitustoiminnan tulos käyvin arvoin saadaan, kun sijoitustoiminnan nettotuotoista ja arvostuserojen muutoksesta vähennetään vastuuelan tuottovaatimus.

Vakavaraisuuspääoma koostuu omasta pääomasta, positiivisista arvostuseroista ja lisävakuutusvastuusta. Vakavaraisuuspääomalla tasataan sijoitustoiminnan riskejä.

Vakavaraisuusraja lasketaan sijoitusten ja vakuutustoiminnan riskien perusteella. Laskennassa huomioidaan kaikki yksittäisiin sijoituksiin kohdistuvat riskit sekä riskien hajauttamisesta saatava hajautushyöty. Vakavaraisuusraja lasketaan prosenttina vakavaraisuusrajan laskennassa käytetystä vastuuelasta.

Vakuutusmaksuvastuu on tulevaisuudessa odotettavissa olevista eläketapauksista aiheutuvien menojen laskennallinen pääoma-arvo vähennettynä odotettavissa olevien tulojen pääoma-arvolla. Vakuutusmaksuvastuuseen sisältyy myös lisävakuutusvastuu. Vuodesta 2007 alkaen vakuutusmaksuvastuuseen on sisällynyt osaketuottosidonnainen lisävakuutusvastuu.

Vakuutustekninen vastuuelka jakautuu vakuutusmaksuvastuuseen ja korvausvastuuseen. Vastuuelka on laskettu sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamien laskuperusteiden mukaisesti.

Vastuunjakokorvaukset määrittelevät eläkekassan osuuden yhteisesti kustannettavista eläkkeistä.

Vastuuelan tuottovaatimus on taseen vastattavissa olevalle vastuuelalle asetettu tuottovaatimus, joka muodostuu eläkevastuun laskemisessa käytettävästä rahastokorosta, eläkevastuun täydennyskertoimesta ja osaketuottokertoimesta.

TASE

(1000 €)	31.12.2023	31.12.2022
VASTAAVAA		
Aineettomat hyödykkeet		
Muut pitkävaikutteiset menot		
Ohjelmistot	708	625
Huoneistojen peruseräparannusmenot	55	72
Muut pitkävaikutteiset menot yhteensä	763	697
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	763	697
Sijoitukset		
Kiinteistösjoitukset		
Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet ja -rahastot	86 383	76 991
Lainasaamiset omilta kiinteistöyrityksiltä	2 000	8 000
Kiinteistösjoitukset yhteensä	88 383	84 991
Muut sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	498 773	478 735
Rahoitusmarkkinavälineet	640	8 805
Muut lainasaamiset	4 926	5 006
Talletukset	6 042	3 038
Muut sijoitukset	12 290	27 993
Muut sijoitukset yhteensä	522 670	523 579
Sijoitukset yhteensä	611 054	608 567
Saamiset		
Muut saamiset	205	439
Muu omaisuus		
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto	55	73
Muut aineelliset hyödykkeet	1 162	1 162
Rahat ja pankkisaamiset	9 142	5 127
Muu omaisuus	107	107
Muu omaisuus yhteensä	10 465	6 469
Siirtosaamiset	15 728	14 969
VASTAAVAA YHTEENSÄ	638 215	631 141
VASTATTAVAA		
Oma pääoma		
Vararahasto	0	1 623
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	8 103	6 480
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	0	0
Oma pääoma yhteensä	8 103	8 103
Vakuutustekninen vastuovelka		
Lakisääteiset eläkkeet		
Vakuutusmaksuvastuu	283 616	264 138
Korvausvastuu	289 691	284 387
Lisävakuutusvastuu	51 551	69 678
Lakisääteisten eläkkeiden vastuovelka yhteensä	624 858	618 203
Vakuutustekninen vastuovelka yhteensä	624 858	618 203
Velat		
Muut velat	4 385	3 950
Siirtovelat	869	885
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	638 215	631 141

TULOSLASKELMA

(1000 €)	31.12.2023	31.12.2022
VAKUUTUSTEKNINEN LASKELMA		
Vakuutusmaksutulo		
Lakisääteisten eläkkeiden kannatusmaksut	76 529	74 273
Vakuutusmaksutulo yhteensä	76 529	74 273
Sijoitustoiminnan tuotot	36 555	39 887
Korvauskulut		
Lakisääteisten eläkkeiden maksetut korvaukset	-86 499	-80 352
Lakisääteisten eläkkeiden korvausvastuun muutos	-5 304	-31 477
Korvauskulut yhteensä	-91 803	-111 830
Vakuutusmaksuvastuun muutos		
Lakisääteiset eläkkeet	-1 351	41 728
Vakuutusmaksuvastuun muutos yhteensä	-1 351	41 728
Hoitokulut	-3 305	-3 020
Sijoitustoiminnan kulut	-16 625	-41 038
Vakuutustekninen tulos	0	0
MUU KUIN VAKUUTUSTEKNINEN LASKELMA		
Muut kulut	0	0
Ylijäämä (alijäämä) varsinaisesta toiminnasta	0	0
Tuloverot		
Tilikauden ja aikaisempien tilikausien verot	0	0
	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	0	0

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

(1000 €)	31.12.2023	31.12.2022
Lakisääteisten eläkkeiden vakuutusmaksutulo		
TyEL:n mukainen		
Työntekijän osuus	18 622	17 788
Työnantajan osuus	41 271	39 790
TyEL:n mukainen yhteensä	59 893	57 578
YEL:n mukainen	16 636	16 694
Yhteensä	76 529	74 273
Vakuutusmaksuvastuun muutos		
Lakisääteiset eläkkeet		
TyEL	-1 336	41 725
YEL	-15	3
Yhteensä	-1 351	41 728
Korvauskulut		
Lakisääteiset eläkkeet		
Maksetut eläkkeet		
TyEL	-75 684	-70 334
YEL	-42 450	-37 572
Maksetut eläkkeet yhteensä	-118 134	-107 906
Vastuunjakokorvaukset		
TyEL	16 714	15 730
YEL	27 403	20 475
Vastuunjakokorvaukset yhteensä	44 117	36 205
Osuus työttömyysvakuutusrahaston vakuutusmaksusta ja palkattomien aikojen perusteelle karttuneiden eläkeosien kustannustenjaosta	1 038	1 251
VEKL:n valtion korvaus	60	48
YEL:n valtion osuus	-12 876	-9 508
	-11 777	-8 210
Muut korvaukset	-640	-399
Työkyvyn ylläpitotoiminnon hoitokulut	-65	-43
Lakisääteiset eläkkeet yhteensä	-86 499	-80 352
Korvauskulut yhteensä (maksetut korvaukset)	-86 499	-80 352
Hoitokulut		
Palkat ja palkkiot		
Hallituksen jäsenten palkat ja palkkiot	-50	-50
Muut palkat	-801	-761
Yhteensä	-851	-812
Eläkekulut	-143	-119
Muut henkilösivukulut	-109	-128
Lakisääteiset maksut	-143	-137
IT-kustannukset	-1 223	-992
Muut hoitokulut	-836	-832
Yhteensä	-3 305	-3 020

(1000 €)	31.12.2023	31.12.2022
Lakisääteiset maksut		
ETK :n kustannusosuus	-109	-110
Oikeushallintomaksu	-12	-12
Finanssivalvonnan valvontamaksu	-17	-16
Muut erät	-5	0
Yhteensä	-143	-137
Tilintarkastajan palkkiot		
Tilintarkastuspalkkiot	-35	-21
Muut palkkiot	-7	-23
Yhteensä	-42	-44

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

Konsernitilinpäätös

Eläkekassa muodostaa omistamiensa asunto- ja kiinteistöyhtiöiden kanssa kirjanpitolain tarkoittaman konsernin. Eläkekassan omistamilla asunto- ja kiinteistöyhtiöillä ei ole konsernin ulkopuolista velkaa. Konsernitilinpäätöstä ei ole laadittu, koska Eläkekassa ei harjoita kirjanpitolain tarkoittamaa liiketoimintaa eivätkä kiinteistöyhtiöt ole yksittäin tai yhteisvaikutukseltaan olennaisia oikean ja riittävän kuvan saamiseksi Eläkekassasta.

Arvostusperiaatteet

Kiinteistösijoitukset on kirjattu hankintahintaan tai sitä alempaan käypään arvoon tai kaupan esisopimuksessa sovittuun kauppahintaan. Kiinteistöjen ja kiinteistöosakkeiden käyvät arvot on määritelty kohteittain Finanssivalvonnan edellyttämällä tavalla perustuen kassan omien asiantuntijoiden sekä ulkopuolisten asiantuntijoiden lausuntoihin. Aikaisemmin tehdyt arvonalennukset palautetaan tulosvaikutteisesti hankintamenoon, jos niiden arvo on pysyvästi alkuperäistä hankintamenoa suurempi. Kiinteistösijoitusten käypä arvo arvioidaan vuosittain ja vuoden 2021 tilinpäätöksessä ei ole tehty arvonalennuksia eikä arvonnkorotuksia.

Osakkeet ja osuudet on kirjattu taseessa hankintamenoon tai sitä alempaan käypään arvoon. Osakkeista ja osuuksista aikaisemmin tehdyt

arvonalennukset on palautettu tulosvaikutteisesti hankintamenoon käyvän arvon nousua vastaavalta osalta, kuitenkin niin, ettei alkuperäinen hankintahinta ole ylittynyt. Noteerattujen arvopapereiden käypänä arvoina on käytetty tilinpäätöspäivän viimeistä saatavilla olevaa ostokurssia. Sijoitusrahasto-osuuksien käypänä arvona on käytetty viimeisintä saatavissa ollutta hallinnointiyhtiön laskemaa rahasto-osuuden arvoa tai sen puuttuessa hankintamenoa. Muiden osakkeiden ja osuuksien käypänä arvona on käytetty hankintahintaa tai todennäköistä käypää arvoa. Sijoitusarvopapereiden myyntivoittojen ja –tappioiden laskennassa on käytetty keskihintamenetelmää.

Rahoitusmarkkinavälineet on kirjattu taseeseen hankintameno tai tätä alemman todennäköisen arvon määräisenä, jota on oikaistu hankintameno ja nimellisarvon erotuksen jaksotuksella. Jaksotus on kirjattu korkotuottojen vähennykseksi tai lisäykseksi rahoitusmarkkinavälineen juoksuajana. Hankintamenoon kirjattu jaksotusten määrä on ilmoitettu taseen liitetiedoissa. Korkotason vaihtelusta johtuvat arvonnmuutokset on huomioitu.

Vakuutusmaksusaamiset, lainasaamiset, muut saamiset ja talletukset on arvostettu nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Hallituksen jäsenet vasemmalta alkaen: Katja Tanskanen, Risto Holma, Tommi Saarelainen, Minna Hälikkä, Tiina Heikkilä ja Soili Rikkonen

TILINPÄÄTÖKSEN JA TOIMINTAKERTOMUKSEN ALLEKIRJOITUKSET

Helsinki 13. maaliskuuta 2024

Tommi Saarelainen

Hallituksen puheenjohtaja

Minna Hälikkä

Varapuheenjohtaja

Risto Holma

Hallituksen jäsen

Katja Tanskanen

Hallituksen jäsen

Soili Rikkonen

Hallituksen jäsen

Tiina Heikkilä

Hallituksen varajäsen

Hannu Hokka

Toimitusjohtaja

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsinki 27. maaliskuuta 2024

Martin Grandell, KHT

PricewaterhouseCoopers Oy Tilintarkastusyhteisö

Tilintarkastuskertomus

TILINPÄÄTÖKSEN TILINTARKASTUS

Lausunto

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan eläkekassan toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Tilintarkastuksen kohde

Olemme tilintarkastaneet Apteekkien Eläkekassan (Y-tunnus 0116361-0) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2023. Tilinpäätös sisältää taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonemme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Riippumattomuus

Olemme riippumattomia eläkekassasta niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan eläkelaitoksen kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuviin tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos eläkekassa aiotaan purkaa tai sen toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntonamme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisyyden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntonemme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.

- muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon eläkekassan sisäisen valvonnan tehokkuudesta.

- arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.

- teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä eläkekassan kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei eläkekassa pysty jatkamaan toimintaansa.

- arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.

Kommunikoimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

MUUT RAPORTOINTIVELVOITTEET

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen.

Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme suorittamamme työn perusteella johtopäätöksen, että toimintakertomuksessa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Helsingissä

PricewaterhouseCoopers Oy

Tilintarkastusyhteisö

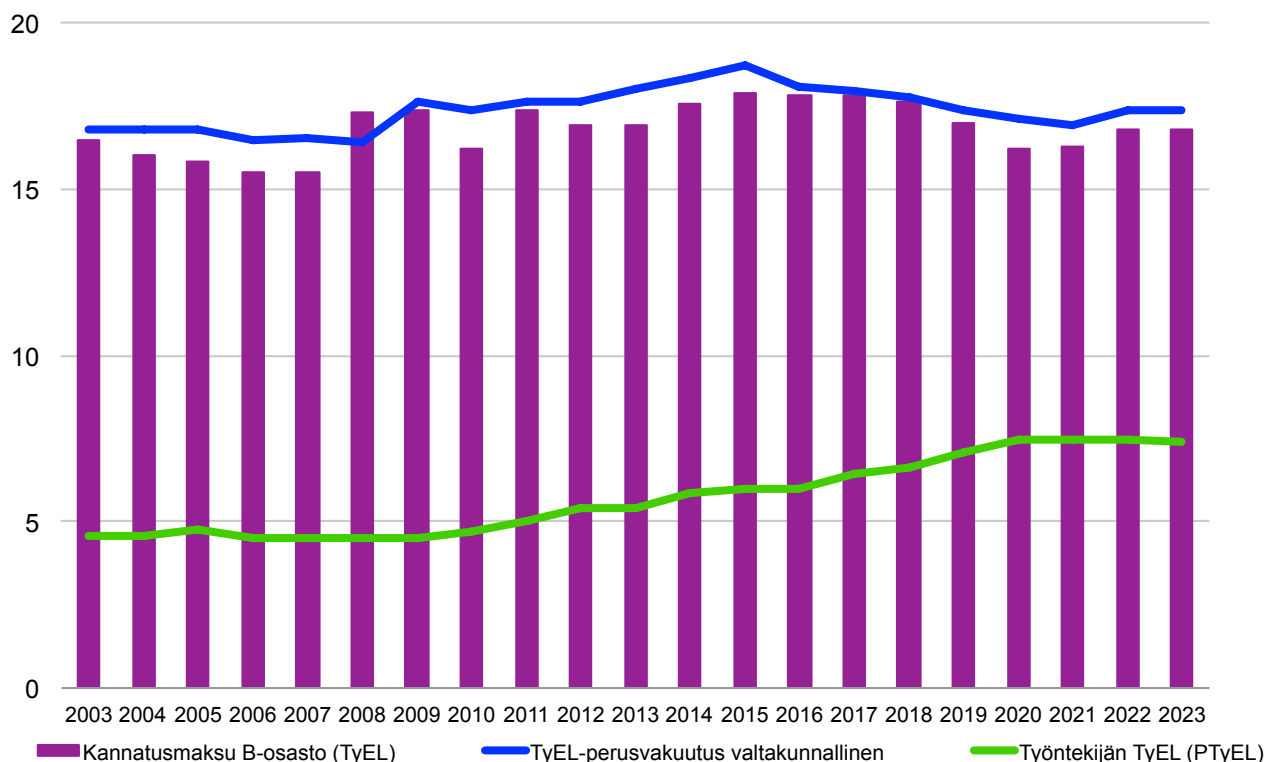
Martin Grandell
KHT

VERTAILULUKUJA VUOSILTA 2003-2023

TUOTOT, MAKSETUT ELÄKKEET JA TASE 1 000 €

Vuosi	Vakuutusmaksu- tulo	Sijoitustoiminnan nettotuotto	Tuotot yhteensä	Maksetut eläkkeet	Taseen loppusumma
2023	76 529,1	19 930,0	96 459,1	118 778,6	638 214,6
2022	74 272,8	-1 150,8	73 122,0	108 299,4	631 141,1
2021	72 740,8	54 081,3	126 822,1	103 531,7	642 844,2
2020	71 994,3	22 258,2	94 252,5	101 676,5	599 985,3
2019	72 451,2	47 284,2	119 735,4	98 497,8	589 211,3
2018	71 624,3	22 378,1	94 002,4	94 566,1	551 441,7
2017	71 927,6	25 996,1	97 923,7	90 946,2	540 349,3
2016	69 269,6	26 617,7	95 887,3	87 137,3	528 546,1
2015	69 948,3	24 551,4	94 499,7	84 104,1	507 950,1
2014	68 210,6	23 103,5	91 314,0	81 743,5	488 497,8
2013	65 020,0	30 997,2	96 017,2	77 915,4	475 440,6
2012	62 667,8	30 772,0	93 439,8	73 299,6	444 739,5
2011	62 901,4	16 638,5	79 539,9	67 374,2	416 139,9
2010	58 263,3	22 169,4	80 432,7	62 871,6	400 992,3
2009	58 400,9	23 441,8	81 842,7	59 579,2	366 813,8
2008	55 144,9	-45 118,5	10 026,4	53 970,5	339 932,6
2007	49 036,9	36 367,3	85 404,2	49 919,1	380 908,7
2006	45 530,4	26 184,0	71 714,3	47 027,0	342 232,6
2005	45 066,0	23 601,5	68 667,5	44 842,1	311 922,6
2004	41 560,4	18 398,1	59 958,5	42 253,8	283 287,0
2003	40 320,3	16 877,9	57 198,2	39 892,5	261 943,1

VAKUUTUSMAKSUPROSENTTEJA

APTEEKKIEN ELÄKEKASSA

Kalevankatu 13, 00100 HELSINKI • www.aekassa.fi